

Informația privind rezultatele monitoringului financiar al activității economico-financiare în anul 2013 a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat

Ministerul Finanțelor a efectuat monitorizarea financiară a întreprinderilor de stat și societăților comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, conform prevederilor art. 21 al Legii nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice și Regulamentului privind monitoringul financiar al întreprinderilor de stat/municipale și al societăților comerciale cu capital public sau majoritar public, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 580 din 08 mai 2008. În urma monitorizării efectuate au fost generalizați indicatorii economico-financiar de rezultat și sintetizate aspectele gestiunii financiare a activității entităților economice menționate pentru anul 2013.

Astfel, în perioada analizată, au fost supuse monitorizării financiare 214 întreprinderi de stat și 54 societăți comerciale cu capital integral sau majoritar de stat (în continuare societăți pe acțiuni), inclusiv 18 societăți comerciale cu capital integral de stat, care au prezentat situațiile financiare anuale Serviciului situațiilor financiare de pe lângă Biroul Național de Statistică.

Este de menționat că, la situația din 31 decembrie 2013, potrivit datelor bilanțului contabil generalizat, valoarea totală de bilanț a activelor întreprinderilor de stat constituie 19365,1 mil. lei, iar valoarea totală de bilanț a activelor societăților pe acțiuni – 16349,9 mil. lei.

Ponderea majoritară în totalul activelor întreprinderilor de stat este deținută de valoarea de bilanț a mijloacelor fixe – 58,0% și de activele materiale în curs de execuție – 13,8 la sută. Totodată, creanțele pe termen scurt constituie 8,9% în totalul activelor, stocurile de mărfuri și materiale – 6,7%, activele financiare pe termen lung – 5,2%, iar mijloacele bănești – 3,4 la sută.

Ponderea activelor pe termen lung în total active ale societăților pe acțiuni constituie 74,9%, iar activele curente – 25,1 la sută. Totodată, cota majoritară în structura patrimoniului societăților pe acțiuni este deținută de către mijloacele fixe – 58,0% și creanțele pe termen scurt – 13,8 la sută. Concomitent, ponderea minoritară este alcătuită de investițiile pe termen scurt – 0,2%, alte active pe termen lung – 0,6% și mijloacele bănești – 0,7 la sută.

În anul 2013, activele financiare se cuantifică la valoarea de 3530,4 mil. lei sau 18,2%, iar cele nefinanciare – 15834,7 mil. lei sau 81,8% în totalul activelor de care dispun întreprinderile de stat.

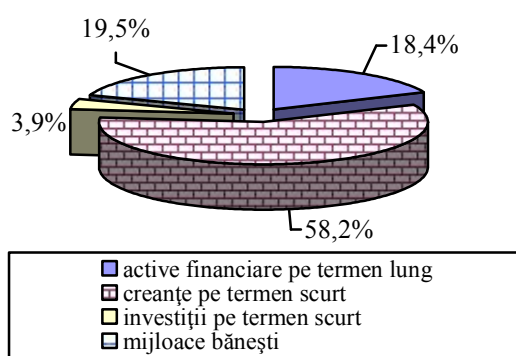

Figura 1. Structura activelor financiare ale întreprinderilor de stat la 31.12.2012.

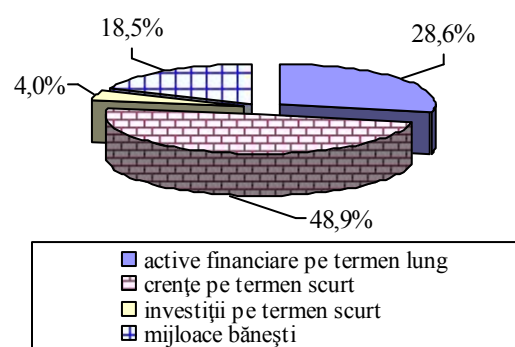

Figura 2. Structura activelor financiare ale întreprinderilor de stat la 31.12.2013.

Din datele diagramelor prezentate în figura 1 și 2, se denotă că structura activelor financiare ale întreprinderilor de stat nu a suferit modificări esențiale în cele 2 perioade analizate, ponderea majoritară revenind creanțelor pe termen scurt – 48,9%, cu 9,3 p.p. mai puțin decât în anul 2012.

Totodată, în anul 2013, o majorare semnificativă a ponderii, cu 10,2 p.p., se observă la activele financiare pe termen lung, acestea majorându-și aproape dublu valoarea. În același timp, cu toate că mijloacele bănești ale întreprinderilor s-au majorat cu 66,8 mil. lei, ponderea acestora în total active financiare s-a diminuat cu 1,0 p.p.

În partea ce ține de activele nefinanciare ale întreprinderilor de stat, se menționează că, la fel ca și în cazul activelor financiare, structura acestora nu a suferit modificări esențiale.

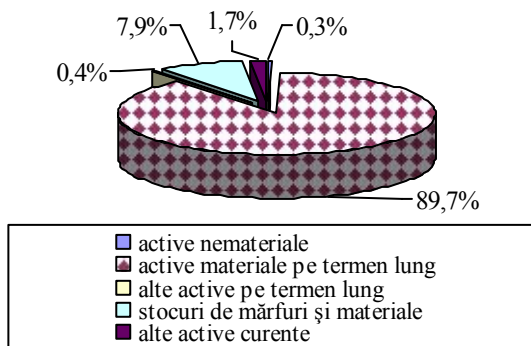

Figura 3. Structura activelor nefinanciare ale întreprinderilor de stat la 31.12.2012.

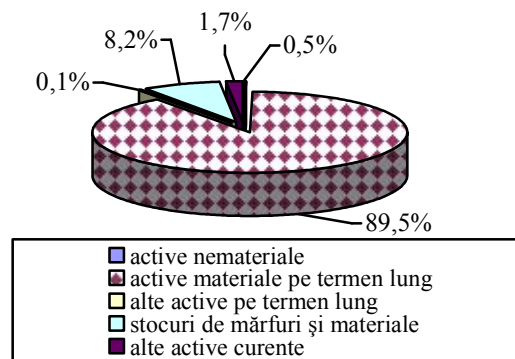

Figura 4. Structura activelor nefinanciare ale întreprinderilor de stat la 31.12.2013.

Astfel, în anul 2013, activele materiale pe termen lung continuă să dețină ponderea majoritară în total active nefinanciare – 89,5 la sută. O ușoară majorare a ponderii, cu 0,3 p.p. se atestă la stocurile de mărfuri și materiale, aceasta datorându-se creșterii cu 92,6 mil. lei a valorii acestora. O situație similară se observă și la activele nemateriale. Majorarea ponderii activelor nemateriale cu 0,2 p.p. a fost generată de majorarea valorică cu 40,9 mil. lei a valorii de bilanț a activelor respective.

Pe lângă acestea, în perioada anului 2013, ponderea altor active pe termen lung s-a diminuat cu 0,3 p.p., iar cota altor active curente a rămas constantă – 1,7% în total active nefinanciare ale întreprinderilor de stat.

În componența activelor totale ale societăților pe acțiuni, activele financiare constituie 4103,9 mil. lei sau 25,1% și nefinanciare – 12246,0 mil. lei sau 74,9 la sută.

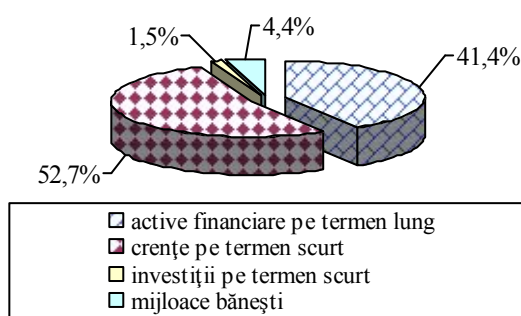

Figura 5. Structura activelor financiare ale societăților pe acțiuni la 31.12.2012.

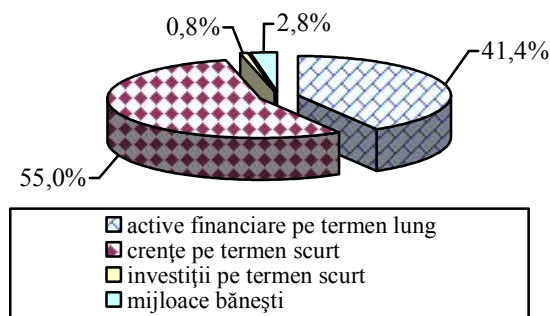

Figura 6. Structura activelor financiare ale societăților pe acțiuni la 31.12.2013.

Potrivit diagramelor prezentate în figura 5 și 6, se observă că la situația din 31 decembrie 2013, nu au fost înregistrate modificări semnificative ale posturilor activelor financiare, comparativ cu situația similară a anului precedent. Ponderea majoritară în structura activelor financiare, atât în începutul anului cât și la sfârșitul anului, o alcătuiesc creanțele pe termen scurt – 52,7% și respectiv 55,0 la sută.

Ponderea activelor financiare pe termen lung a alcătuit 41,4% pe parcursul ambelor perioade analizate. Mijloacele bănești reprezintă 2,8% din totalul activelor financiare, diminuându-se cu 1,6 p.p. comparativ cu finele anului 2012. Totodată, cota investițiilor pe termen scurt a constituit în anul supus analizei 0,8% în totalul activelor financiare.

Activele nemateriale ale societăților pe acțiuni la fel nu înregistrează schimbări esențiale ale structurii față de 31 decembrie 2012.

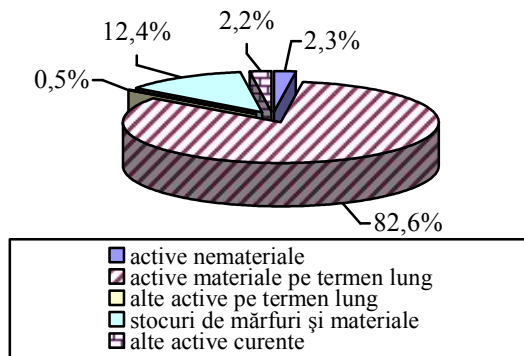

Figura 7. Structura activelor nefinanciare ale societăților pe acțiuni la 31.12.2012.

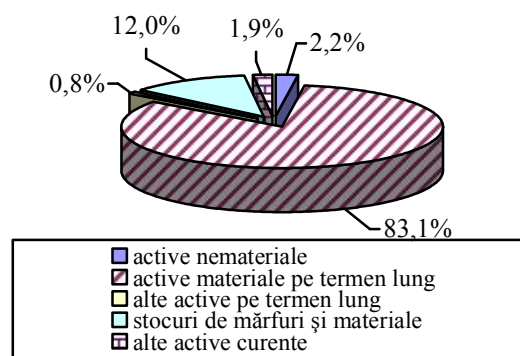

Figura 8. Structura activelor nefinanciare ale societăților pe acțiuni la 31.12.2013.

Astfel, potrivit figurilor 7 și 8 se constată că, din totalul activelor nefinanciare 83,1% sunt deținute de activele materiale pe termen lung, sau cu 0,5 p.p. mai mult față de perioada similară a anului precedent. Ponderea stocurilor de mărfuri și materiale s-a diminuat pe parcursul anului cu 0,4 p.p., reprezentând 12,0 la sută. Activele nemateriale alcătuiesc 2,2% față de 2,3% deținute în anul precedent, iar alte active curente alcătuiesc 1,9% din total active nefinanciare, sau cu 0,3 p.p. mai puțin față de 31 decembrie 2012. Ponderea minoritară este deținută de alte active pe termen lung – 0,8 la sută.

Patrimoniul net al întreprinderilor de stat, pentru perioada analizată, este în valoare de 13917,3 mil. lei. Comparativ cu perioada anului 2012, valoarea patrimoniului net s-a majorat cu 531,9 mil. lei. Această creștere a fost condiționată de majorarea capitalului statutar și suplimentar – cu 523,9 mil. lei și a rezervelor totale - cu 303,6 mil. lei (în special majorarea altor rezerve).

Concomitent, patrimoniul net al societăților pe acțiuni constituie, la sfârșitul anului de gestiune, 10907,0 mil. lei, din care partea statului – 10493,2 mil. lei. Comparativ cu începutul perioadei de gestiune, se observă tendința de majorare a patrimoniului net cu 53,2 mil. lei. Această creștere a fost condiționată de majorarea rezervelor cu 145,0 mil. lei (inclusiv a altor rezerve – cu 4,1 mil. lei, a rezervelor stabilite de legislație – cu 6,8 mil. lei și a rezervelor prevăzute de statut – cu 134,1 mil. lei), precum și a valorii capitalului statutar și suplimentar cu 184,1 mil. lei, față de anul precedent. De asemenea, majorarea diferențelor din reevaluarea activelor pe termen lung și înregistrarea în anul gestionar a unui profit net a condiționat creșterea patrimoniului societăților cu 124,7 mil. lei.

Pe parcursul anului 2013 întreprinderile de stat au înregistrat creanțe în valoare de 2395,9 mil. lei, iar datoriile creditoare - 5447,8 mil. lei. Totodată, creanțele societăților pe acțiuni au constituit 3904,5 mil. lei, iar datoriile creditoare – 5442,9 mil. lei.

În perioada anului 2013, ponderea majoritară în totalul veniturilor din vânzări ale întreprinderilor de stat revine veniturilor din prestarea serviciilor – 75,7% (figura 9).

În același timp, 13,9% din venituri au fost obținute din vânzarea produselor finite, iar 5,0% - din vânzarea mărfurilor. Pe lângă acestea, în anul 2013, veniturile din locațiune (arendă) au constituit 4,5% din total venituri, iar cele din contracte de construcții - 0,9 la sută.

Din valoarea totală a veniturilor din prestarea serviciilor, 2894,7 mil. lei au fost încasate din serviciile prestate întreprinderilor, iar 1818,6 mil. lei – din cele prestate populației.

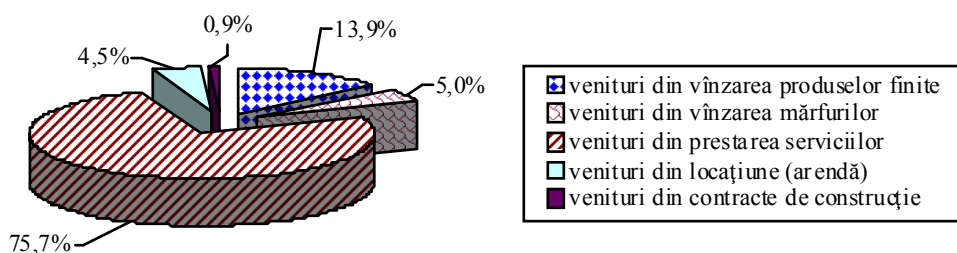

Figura 9. Cifra de afaceri, pe componente, a întreprinderilor de stat, pentru anul 2013.

Suplimentar, se atestă că, ponderea majoritară în totalul veniturilor din vânzări ale societăților pe acțiuni este deținută de veniturile din vânzarea produselor finite – 43,8% (figura 10). Veniturile din vânzarea mărfurilor dețin cota de 28,9%, veniturile din prestarea serviciilor – 24,1%, veniturile din contracte de construcție – 2,6%, iar veniturile din locațiune (arendă) – 0,6 la sută.

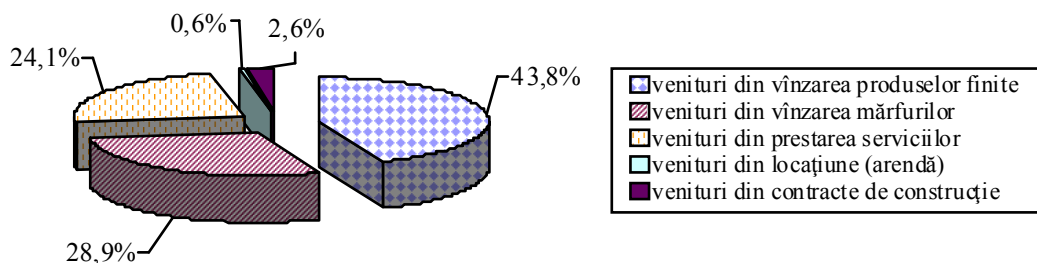

Figura 10. Cifra de afaceri, pe componente, a societăților pe acțiuni, pentru anul 2013.

Totodată, din totalul veniturilor din prestarea serviciilor 52,0% revine veniturilor din serviciile prestate întreprinderilor și 48,0% veniturilor din serviciile prestate populației. Venitul din vânzarea mărfurilor cu amănuntul constituie 627,4 mil. lei (sau 21,0%), iar cu ridicata – 2355,7 mil. lei (sau 79,0%) din totalul venitului din vânzarea mărfurilor.

În partea ce vizează consumurile și cheltuielile suportate de către întreprinderile de stat pe parcursul perioadei analizate, majoritatea acestora este reprezentată de consumurile și cheltuielile privind retribuirea muncii – 37,7% (care includ cheltuieli privind remunerarea muncii și cheltuieli privind contribuțiile asigurărilor sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală) și consumurile și cheltuielile materiale – 25,8% (figura 11).

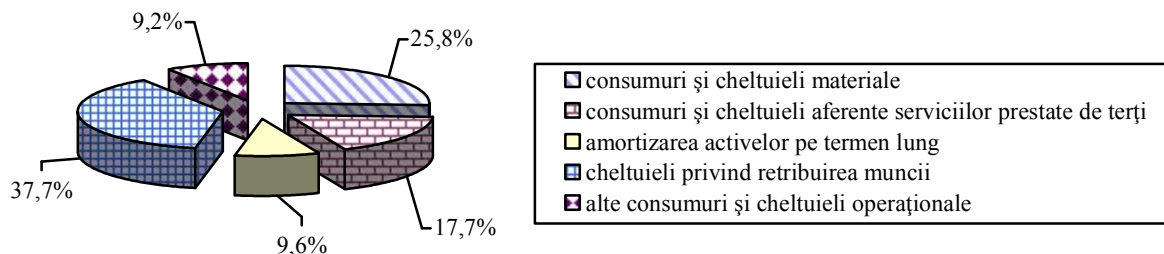

Figura 11. Structura consumurilor și cheltuielilor întreprinderilor de stat, pentru anul 2013.

Totodată, consumurile și cheltuielile aferente serviciilor prestate de terți constituie 17,7%, acestea fiind în mare parte constituite din consumuri și cheltuieli aferente serviciilor de transport.

Amortizarea activelor pe termen lung constituie 9,6% din totalul consumurilor și cheltuielilor, iar alte consumuri și cheltuieli operaționale – 9,2 la sută.

Concomitent, din totalul consumurilor și cheltuielilor societăților pe acțiuni 54,3% le revine consumurilor și cheltuielilor materiale, 15,4% - cheltuielilor privind retribuirea muncii (care includ cheltuieli privind remunerarea muncii și cheltuieli privind contribuțiile asigurărilor sociale de stat și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală), 12,4% - amortizării activelor pe termen lung, 9,0% - consumurilor și cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți și 8,9% - altor consumuri și cheltuieli operaționale (figura 12).

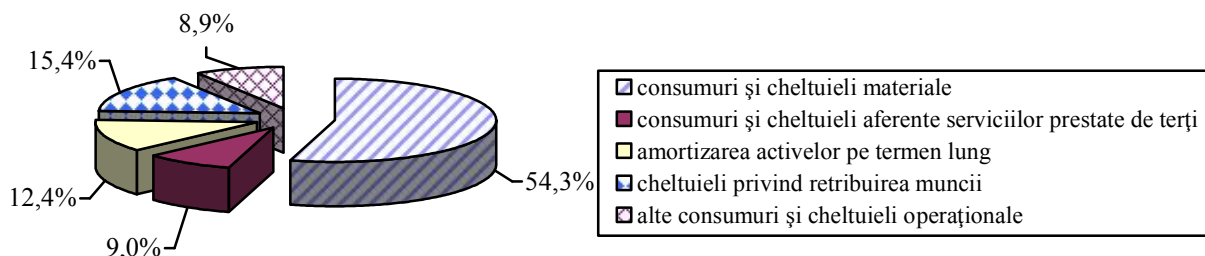

Figura 12. Structura consumurilor și cheltuielilor societăților pe acțiuni, pentru anul 2013.

În componența consumurilor și cheltuielilor materiale totale, materia primă, materialele, semifabricatele cumpărate, piesele de schimb constituie 80,3%, combustibilul – 11,5% etc. Consumurile și cheltuielile aferente serviciilor de transport alcătuiesc 13,2% din totalul consumurilor și cheltuielilor aferente serviciilor prestate de terți, cheltuielile aferente serviciilor de comunicații – 5,2%, cheltuielile aferente serviciilor de prelucrare a materiei prime proprii – 0,2% etc.

În rezultatul activității economico-financiare, în ansamblu, întreprinderile de stat au înregistrat pierderi nete în mărime de 118,7 mil. lei, iar societățile pe acțiuni au obținut în anul 2013, profit net în mărime de 104,9 mil. lei.

Pe parcursul anului 2013, în conformitate cu Legea privind administrarea și deetimizarea proprietății publice nr. 121-XVI din 4 mai 2007 și Hotărârea Guvernului nr. 945 din 20 august 2007 „Cu privire la măsurile de realizare a Legii nr. 121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetimizarea proprietății publice”, pe piața valorilor mobiliare au fost efectuate tranzacții cu acțiunile statului. Astfel, au fost vândute la licitațiile cu strigare la Bursa de Valori, valori mobiliare - proprietate publică a 2 societăți pe acțiuni cu cotă majoritară de stat (S.A. „Armo-Beton” și S.A. „Cerealproiect”) la prețul de 22,5 mil. lei și la 2 societăți pe acțiuni cu cotă mai mică de 50% (S.A. „Jolly-Alon” și S.A. „Carmez”) la prețul de 33,5 mil. lei.

De asemenea, pe parcursul anului 2013, au fost efectuate tranzacții extrabursiere cu valorile mobiliare proprietate publică. Totodată, au fost achitate datoriile certe ale statului față de participanții la privatizare cu 54794 valori mobiliare ale SA. „Parcul de Autobuse din Bălți” și cu 35126 valori mobiliare ale S.A. „InLaC”.

Prin concurs comercial a fost vândută Î.S. „Avicola-Moldova” la prețul de 6,0 mil. lei, Î.S. pentru Cercetare și Producere a Resurselor Biologice Acvatice „Acvacultura-Moldova” – 15,85 mil. lei, Î.S. „Stațiunea Tehnologico-Experimentală de Procesare a Fructelor și Legumelor „Conserv-E” – 13,55 mil. lei, Î.S. „Nectar” – 0,255 mil. lei și Î.S. Institutul de proiectare a sistemelor de gospodărire a apelor „Acvaproiect” – 6,5 mil. lei.

Totodată, a fost înregistrată emisiunea suplimentară a acțiunilor proprietate de stat, la 11 societăți pe acțiuni, numărul total de valori mobiliare emise fiind de 17243239 acțiuni ordinare

nominative. Suma emisiei constituie 172,4 mil. lei. Ca rezultat al acestor emisiuni s-a înregistrat majorarea capitalului social al societăților pe acțiuni respective.

De asemenea, prin Hotărârea Guvernului nr. 753 din 20 septembrie 2013 „Cu privire la lichidarea unei întreprinderi de stat” a fost acceptată propunerea Ministerului Economiei privind lichidarea Întreprinderii de Stat „Biroul Special Tehnologic de Construcție al A.P. „Mezon”, iar prin Hotărârea Guvernului nr. 12 din 10 ianuarie 2013 „Cu privire la reorganizarea unor întreprinderi de stat” a fost acceptată propunerea Ministerului Afacerilor Interne privind reorganizarea Întreprinderii de Stat „Servicii Pază” prin fuziunea (absorbția) Întreprinderii de Stat „Tehnosec”.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 822 din 22 octombrie 2013 „Cu privire la reorganizarea unor societăți pe acțiuni” și prin Hotărârea Guvernului nr. 795 din 08 octombrie 2013 „Cu privire la dizolvarea unei societăți pe acțiuni” a fost acceptată propunerea Ministerului Economiei privind reorganizarea Societății pe Acțiuni „Uzina de tractoare „Tracom” prin fuziunea (absorbția) Societății pe Acțiuni „Forjacom” și privind dizolvarea cu derularea procedurii de lichidare a Societății pe Acțiuni „Centrul pentru Productivitate și Competitivitate din Moldova”.

În conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 996 din 27 decembrie 2012 „Privind unele măsuri de reformare a sistemului infrastructurii calității” a fost reorganizată prin contopire Î.S. „Institutul Național de Standardizare și Metrologie”, Î.S. „Centrul de Standardizare și Metrologie din Bălți”, Î.S. „Centrul de Standardizare și Metrologie din Ceadâr-Lunga” în Î.S. „Centrul de Metrologie Aplicată și Certificare”.

Concomitent, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 244 din 19 aprilie 2012 „Cu privire la reforma sistemului de întreținere a drumurilor publice” a fost inițiat procesul reorganizării (fuziunii prin absorbție) societăților pe acțiuni cu cotă majoritară de stat specializate în întreținerea drumurilor publice, care a fost finalizat în anul 2013. În rezultatul acestor reorganizări, numărul societăților pe acțiuni din domeniul drumurilor s-a redus de la 38 până la 12 unități.

Suplimentar, prin Hotărârea Guvernului nr. 453 din 01 iulie 2013 „Cu privire la reorganizarea unor întreprinderi de stat” a fost reorganizată Întreprinderea de Stat „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor” prin fuziunea (absorbția) Întreprinderii de Stat „Centrul Zonal pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor Sîngerei”. Î.S. „Centrul Republican pentru Ameliorarea și Reproducția Animalelor” va fi succesor de obligații și drepturi ale întreprinderii fuzionate.

Conform Hotărârii Parlamentului nr.161 din 05 iulie 2012 „Pentru abrogarea Hotărârii Parlamentului nr. 22-XV din 29 martie 2001 cu privire la structura Aparatului Parlamentului, la statul de funcții al Aparatului și al Parlamentului și la asigurarea materială a personalului Aparatului și a deputaților în Parlament” a fost lichidată Î.S. „Cafeneaua Aparatului Parlamentului Republicii Moldova”, iar la data de 13 iunie 2013 aceasta a fost radiată din Registrul de Stat al persoanelor juridice.

Adițional, se menționează că, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 321 din 30 mai 2013 a fost aprobată concesionarea activelor aflate în gestiunea Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” și terenul aferent acestora, condițiile concesionării activelor aflate în gestiunea economică și condițiile de organizare și desfășurare a concursului închis de selectare a concesionarului. De asemenea, prin Hotărârea Guvernului nr. 780 din 04 octombrie 2013 a fost reconfirmată aprobarea concesionării activelor și condițiile de efectuare a acestora. Raportul privind derularea și rezultatele concursului închis de selectare a concesionarului activelor Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău” a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 715 din 12 septembrie 2013.

Suplimentar, se enunță că, în Legea nr. 277 din 15 noiembrie 2013, prin care a fost rectificată Legea bugetului de stat pe anul 2013 nr. 249 din 02 noiembrie 2012, au fost prevăzute venituri ce urmează a fi încasate la bugetul de stat sub formă de defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat în mărime de 33,5 mil. lei și dividende aferente cotei de participare a statului în societățile pe acțiuni, în mărime de 139,8 mil. lei, conform rezultatelor obținute în anul 2012. Prin Hotărârea Guvernului nr. 411 din 19 iunie 2013, unele entități economice au fost scutite de la plata dividendelor sau defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2012.

Conform datelor Trezoreriei de Stat, în anul 2013, la bugetul de stat s-au încasat venituri sub formă de defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat în mărime de 33,7 mil. lei și dividende aferente cotei de participare a statului în societăți pe acțiuni în mărime de 139,9 mil. lei, ceea ce constituie 100,6% și corespunzător 100,1% din suma prevăzută în anexa nr.1 „Sinteza bugetului de stat pe venituri, cheltuieli, deficit și surse de finanțare” a Legii bugetului de stat pe anul 2013.

Totodată, pentru rezultatele obținute în anul 2013, în Legea bugetului de stat pe anul 2014, nr. 339 din 23 decembrie 2013 au fost prevăzute venituri ce urmează a fi încasate la bugetul de stat sub formă de defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat în mărime de 28,5 mil. lei și dividende aferente cotei de participare a statului în societățile pe acțiuni, în mărime de 115,5 mil. lei. Prin Hotărârea Guvernului nr. 482 din 25 iunie 2014, unii agenți economici au fost scutiți de la plata dividendelor sau defalcarea în bugetul de stat a unei părți din profitul net obținut în anul 2013, pentru investirea în vederea dezvoltării producției, cu capitalizarea obligatorie a acestuia (majorarea capitalului social).

Prin urmare, pentru rezultatele financiare obținute în anul 2013, la situația din 30 iunie 2014, în bugetul de stat au fost înregistrate defalcări din profitul net al întreprinderilor de stat în mărime de 41,3 mil. lei și dividende aferente cotei de participare a statului în societățile pe acțiuni în valoare de 85,8 mil. lei.